

Katedra trestního práva

Posudek oponenta na rigorózní práci Mgr. Lucie Plochové „Problémy trestů u trestných činů v silniční dopravě“

Předložená rigorózní práce obsahuje 121 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, čtyř základních kapitol a závěru. Okruh použité literatury je poměrně rozsáhlý a zahrnuje i práce zahraničních autorů. Práce je doplněna několika přehlednými a ilustrativními tabulkami. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Po formální stránce předložená práce nesporně splňuje požadavky na ni kladené.

Autorka si za téma své práce zvolila problematiku nepříliš často literárně zpracovávanou a současně složitou a stále vyvolávající v odborné i v laické veřejnosti diskuse.

Po stručném úvodu, ve kterém autorka charakterizuje zaměření své práce, se dále zabývá v obecné i v konkrétní rovině trestnými činy v silniční dopravě. Jsou-li trestné činy v silniční dopravě považovány za zvláštní kategorii deliktů, mohla být jejich specifika podrobněji vymezena. Je současně diskutováno, zda takovým specifickým nutně musí být vznik dopravní nehody.

Další kapitola je věnována osobě pachatele trestných činů v silniční dopravě. Zde autorka správně upozorňuje na skutečnost, že pachatelé trestných činů v silniční dopravě ve své většině představují zvláštní skupinu, což nemůže zůstat bez vlivu na hodnocení činu a na ukládání sankce. Bližšího vysvětlení by si žádala teze, podle které většinovým rysem takových pachatelů je „úcelová obhajoba“ a „kladění překážek snaze o zjištění skutečného stavu věci“.

Jádrem práce je kapitola věnovaná trestům. Po stručném vymezení specifických trestání pachatelů trestných činů v silniční dopravě následuje orientační přehled systému trestů v předcházejících právních úpravách na našem území. Na podkladě hodnotícího stanoviska NS a dalších pramenů pak autorka podává přehled stavu a dynamiky daného druhu trestné činnosti, a to též z vývojového hlediska, včetně sankcionování jejich pachatelů. Klade se třeba hodnotit, že autorka statistické údaje pouze nereprodukuje, ale snaží se o jejich zobecnění. Zaslouženě pozornosti autorky neunikla ani připravovaná rekonstrukce trestního práva hmotného. Správné jsou myšlenky týkající se negativních důsledků uvěznění, jakož i možných pozitivních účinků krátkodobých trestů odnětí svobody. Přednosti alternativních trestů jsou postiženy dobře. Důvodně je upozorňováno na jistá úskalí spojená s výkonem trestu obecně prospěšných prací a trestem zákazu činnosti. Zcela správně zde autorka rovněž věnuje pozornost různým formám procesních odklonů.

Zajímavá je partie, ve které autorka zobecňuje zkušenosti a názory vyslovené odborníky z právní praxe, a to z řad orgánů činných v trestním řízení i advokacie, které získala na základě vlastního empirického výzkumu.

V kapitole o slovenské právní úpravě autorka novou úpravu ve Slovenské republice pouze nepopisuje, ale snaží se o její srovnání s úpravou českou, včetně připravované rekonstrukce.

V závěru své práce autorka dospívá k názoru o potřebě účinnějšího postihu pachatelů trestných činů v silniční dopravě, a to jak z pohledu prevence generální, tak z pohledu prevence speciální. U vědomí specifik této trestné činnosti a zejména zvláštností osoby jejich pachatelů správně klade důraz právě na účinnost tohoto postihu, namísto zjednodušeného chápaného zpřísnění represe. Zajímavá je zde myšlenka o zvláštních věznicích pro výkon nepodmíněného trestu.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako zdařilou. Autorka prokázala dobrou znalost zvolené problematiky a jejích širších souvislostí, ať již pokud jde o dosavadní literární zpracování, judikaturu a praktické problémy orgánů činných v trestním řízení, resp. obhajoby v trestním řízení. Místy popisné partie jsou vyvažovány kritickou analýzou autorky a snahou po zjištění praktických aplikačních problémů, kdy svá stanoviska formuluje jasně a podkládá je věcnými argumenty. Autorka prokázala způsobilost samostatné odborné tvůrčí práce. Předložená rigorózní práce po formální i po obsahové stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by se autorka mohl blíže vyjádřit k myšlence o zvláštním typu věznic pro výkon krátkodobého nepodmíněného trestu odnětí svobody.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě práce a úspěšné ústní zkoušce byl Mgr. Lucii Plochové udělen titul doktora práv.

V Praze dne 6.10.2008

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent